

ΟΙ ΜΕΓΑΛΟΙ ΡΩΜΑΝΤΙΚΟΙ ΕΡΩΤΕΣ

ΕΛΒΙΡΑ Η ΠΟΛΥΑΓΑΠΗΜΕΝΗ ΤΟΥ ΛΑΜΑΡΤΙΝΟΥ

ΡΙΣΚΟΜΑΣΤΕ στα 1816. Τό φθινόπωρο... Πέρα, κάτω ή λίγη σαν ένα γαλάζιο πουλί στη φωλιά του...

Αυτή ή λευκή σιλουέτα εινε ή 'Ελβίρα, ή, άλλως, ή 'Ιουλία, ή. Αλλοίως άκόμα, ή κ. Σάρλ. Εινε ή άθάνατη πολυαγαπημένη του Λαμαρτίνου!

Εινε ψηλή, λεπτή, νέα άκόμα, μ ά πόσο φαίνεται έξασθενημένη. 'Ο λυγρός λαμός της γέρνει κάτω άπ' τό βάρος ενός κεφαλιού γεμάτου σκέψεις...

τητα που έχει παι ά χάσει...

Στήν όμορφιά της τριαντάρας αυτής γυναικας ύπάρχει κάτι τό άδικο, κάτι τό άρρωστημένο και τό σδυμένο και που άποτελεί όλη της τή γοητεία.

Περιμένει ράθυμα, σαν κροστή που εινε, και χωρίς θέληση, άδύνατα, σαν άρρωστη, που οι γιατροί, άφου έξάντλησαν όλη την έξαστήμη τους, την έστειλαν στό βουνό για να ξεαναγεννηθή ή να πεθάνη μέσα στην όμορφιά...

Κάι ποιά εινε ή άρρώστεια της; 'Η πλήξη, διάβολε! 'Η πλήξη που σκοτώνει τις εύαισθητες γυναίκες, όταν βλέπουν τά νεάντα τους να περνούν, χωρίς να γνωρίζουν την άγάπη. Και ή 'Ιουλία εινε ένα ανθος άγάπης. Γεννήθηκε στόν τροπικό, σέ μια χώρα, όπου τά πάντα άγατούν, όπου ό έρωσ εινε ό σκοπός της ζωής και όπου τίποτε δέν λογαμιζέται όσο ένα φίλημα. Αυτή ή γυναίκα, αυτό τó λουλουδί που μεταφτυτέθηκε τώρα σέ άλλες χώρες, μαραινεται πλάι στό γέρο σύζυγό της.

Εινε λοιπόν γέρος ό κ. Σάρλ, ό σύζυγος της 'Ιουλίας; 'Ω, βέβαια... Και ποιά μάλιστα! Θα μπορούσε να εινε ό παππούς της γυναικας του, που τών την έδωσαν ίσως για να τόν κληρονομήσει. Κ' έξέ άλλου τίποτε δέν τόν ένδιαφέρει πια... Μονάχα ή έπαστήμη του έχει θέληγτρα ή' αυτόν, μονάχα αυτή τόν άποροφά όλοκληρον και σ' αυτή της έξαντλεί τις τελευταίες του δυνάμεις, αδύνη τή στεργνή του φλόγα. Κλεισμένος μέσ' στό γραφείο του, στό 'Ινστιτούτο της Γαλλίας, έργάζετα διαρκώς άνάμεσα στό βιβλία του, γιατί εινε ένδοξος ό κ. Σάρλ, τιμημένος, σεβαστός, θαυμαστός! Άλλοτε ήταν πολύ δυνατός άνθρωπος. Άπόδειξες αυτού εινε ότι έξυλοκόπησε κάποτε τόν Μαρά, τó ειδωλο τού λαού τού Παρισίου. Άλλη μία φορά πάλι τάβαλε μ' ένα πλήθος εξεθράκωτους, που ήθελαν να τόν ξεκάνουν, άν και δέν ειχε άκόμα καμιά σχέση με την άριστοκρατία, αυτός που έτελειοποίησε τή τρογγυλή έκείνη μηχανή τών άδελφών Μονγκολφιέρων, με την άποία ύπνώναται στόν άέρα!

Άλλοιμονο! 'Η 'Ιουλία δέν έγνωρίζε έκείνη την εποχή τόν κ. Σάρλ, και σήμερα ούτε ή σοφία του, ούτε ή άρετή του μπορούσν να τή συγκρατήσουν κοντά του.

Γι' αυτό σήμερα έχει 'φθ ή συναντήγηση τόν φίλο της σ' αυτή την ταράτσα. Εινε βιαστική, σαν όλες τις πανικόβλητες έρωτευμένες, που θέλουν να πιάσουν τó χρόνο και να τού φωνάζουν: «Στάσου!... Θάρθ ή Έκείνος!... Θέλω να τόν άγατήσω άκόμα!...»

Αυτή ή φθινόπωρη ήμέρα, ή τόσο φώραία, ή τόσο λαμπρή, ή τόσο θερμη, εινε ή τελευταία που θα περάσουν μαζί. Μά πόσο 'Εκείνος άργεί!...

Ανυπόμονη ή 'Ιουλία τρέχει κάθε τόσο προς όλες τις διευθύνσεις της ταράτσας και κυττάζει... Ένα βήμα σέ λίγο άντηξει. Εινε τó δικό του; 'Όχι, εινε κάποιος χωρικός που άνεβαίνει με τó γαϊδαρό του προς τά μοναστήρια τού Μοναί.

'Η καρδιά της χτυπάει τόσο δυνατά που πάει να σπάσει! 'Άχ! πός θα μπορούσε από άφου να ζήσει έβδομάδες, μήνες όλόκληρους, χωρίς 'Εκείνον;

Πρό όλίγων άκόμα ήμερών ή 'Ιουλία και 'Εκείνος ούτε γνωρίζόντουσαν κίν... κ' όμως τώρα νομίζει πός τόν άγατάει άπ' τόν καιρό που γεννήθηκε! 'Η κ. Σάρλ, θνήσκαται την άριξί της στό ξενοδοχείο

αυτό, την «Πανοίον Περίε», όπως τó λένε. 'Ηταν γραφτό της μόλις πάτησε τó πόδι της σ' αυτό να γνωρίσει τόν έρωτα προσωπικότητα μέσο σ' ένα φώραίο νέο με κατωρά μάλλια, με μέτωπο ευγενικό και περιήρανο, με πρόσωπο θείο, με στόμα άξιολόγοστο και με μάτια φοτεινά, που τά βλέμματά τους βυθίζονται μέσα στην ψυχή, την άπαύουν, την ξεροζώνουν και την παίρνουν μαζί τους. Εινε μελαγχολικός και άτίθασσος, όνειροπόλος και γεμάτος φλόγα, σιωπηλός κ' έμπνευσμένος! Εινε μόλις είκοσιέξη χρόνων! 'Η γυναίκες τόν λατρεύουν και μέσ' στην καρδιά του, σαν μέσα σέ μια ούρανια φώλη, τραγουδάει τó θείο έκείνο πουλί, που τó λένε Ποίησι!

'Ο προσωπικότητα αυτός έρωσ εινε ό 'Άλφόνσος Λαμαρτίνος! Παρουσιάστηκε στην πού κρήμη στιγμή της ηλικίας της κυρίας Σάρλ, στην ώρα τού διαβόλου! 'Άχ! πόσο γρήγορα την κατέκτησε, πόσο ταχώς ήταν ό θρίαμβός του!... Και ή 'Ιουλία, καθώς τ' άναθυμάτα όλα αυτά, κοκκινίζει, τρέμει, χαμόγελαει...

'Υπάρχει κάτι πολύ παράδοξο, κάτι μοναδικό σ' αυτό τó ξενοδοχείο, την «Πανοίον Περίε». Φαινομενικός όλα εκεί εινε τόσο γαλήνια, τόσο ήσυχα. Και όμως ή κατοικία αυτή έχει ύπουλες και κρυφές γοητείες. Άπό κάτω, μέσα στόν σπάγγα της γής, μουρξίζει μία πηγή νερού, θερμού που μυρίζει, σαν τó διάβολο, θεϊάφι... Αυτό τó νερό ξεανιδίνει και πολλαπλασιάζει τις δυνάμεις έκείνων που τó πίνουν. Εινε τó νερό τών ηλιανών της κόλωσης. Και φωνάζει άκόμα μέσα στους άνθρώπους που τó πίνουν για να γίνουν καλοί: «Άγαστήθετε! Έτσι μόνο θα γινήτε εύτυχείς! Τίποτε άλλο δέν ύπάρχει από τόν έρωτα στόν κόσμο!»

Άλλά τά λόγια ή 'Ιουλία τ' άκούει συγχρόνως ό άκούει συγχρόνως ό άκούει συγχρόνως ό άκούει συγχρόνως... Αλλά τά λόγια ή 'Ιουλία τ' άκούει καθαρά, όπως καθαρά τ' άκούει συγχρόνως ό άκούει συγχρόνως... Αλλά τά λόγια ή 'Ιουλία τ' άκούει καθαρά, όπως καθαρά τ' άκούει συγχρόνως... Αλλά τά λόγια ή 'Ιουλία τ' άκούει καθαρά, όπως καθαρά τ' άκούει συγχρόνως...

'Όταν ό Λαμαρτίνος έφτασε στό ξενοδοχείο, ή 'Ιουλία βρισκόταν κάτω στην αύλή, βασανιζόμενη από την πλήξη της. Έκείνος πέλασε μπροστά της με τις μπότες του, με τις γκέτες του, με την μπέρτα του, που την έσημανε και την έκανε σαν μία φτερούγα ό άνεμο. 'Ηταν φώραός σαν όνειρο. Την εκύτρεξε και αυτό τó βλέμμα έκανε την 'Ιουλία σκέβτα τού Λαμαρτίνου. Άμέσως τρομαγμένη έφυγε και κρύφτηκε... Μά σέ λίγο έμαθε πός ό φώραός ξενος με μια βάρκα με τέσσερες κωπηλάτες έκανε τόν περιπάτο του στη λίμνη τού Μπουρξέ. Άμέσως πήδισε ή' αυτή σέ μια άλλη βάρκα, έβαλε ν' άνοίξουν τά πανιά και τόν άκολούθησε. 'Ο άνεμος, συνένοχος τών επιθυμιών της, σπρώχτε σέ λίγο, κόναντας ή βάρκα να πετά... Μά ή δύναμη του ήταν μεγάλη, ήταν όμοια με τόν έρωτα που έθροσε σ' αυτή τή γυναίκα... Και σέ μια στιγμή, σπρώχοντας τó πανί, άρπαξε τή βάρκα και την τουμπάρισε... 'Η 'Ιουλία έπεσε έτοιμόθανη μέσ' στό κύματα, μά σέ λίγο άναστήθηκε μέσα στην άγκαλιά τού νικητού της... 'Ο Λαμαρτίνος την ειχε σώσει...

'Η 'Ιουλία συλλογιέται τώρα πός χρωσταίει στό Λαμαρτίνου τή ζωή της... Μά τού χρωσταίει κάτι μεγαλύτερο κ' άπ' τή ζωή της: Τήν ευτυχία της... Πόσο άγαπήθηκαν από την ήμέρα έκείνη! Πόσο άγαπούνται άκόμα! Δέν έμεινε ούτε ένα μέρος σ' όλο τó τοπίο, που άπλώνεται γύρω άπ' τόν ξενοδοχείο τους, στη γλή, στα σένδεντρα, στις ίτις, στις σπιλιές, στις όχθες της λίμνης που να μη σημαδέφτηκε από την άνάμηνη τών τρυφερών τους έναγκαλισμών! Γελοισαν, τραγουδούσαν, έχοντας μόνο μάρτυρα της άγάτης τους τόν ούρανό... Έρραστα! Εύτυχεις έρωσται!...

Μά ένα λευκό σύννεφο σκόνης, που ύπνώναται περα, διακόπτει έξαφνα τις όνειροπολήσεις της 'Ιουλίας. Ένας καθάλλάρης φτάνει κελιάζοντας, πηδώντας επάνω στη σέλλα του αλόγου του... Εινε 'Εκείνος, ό Λαμαρτίνος!... Έρχετα για τελευταία φορά, άφου δίστασε όλο τó τοπίο γύρω, για να ζωντανέμη τις άναμνήσεις της άγάτης του, που από παντού τόν κελώνουν.

—'Ελβίρα! της φωνάζει. Με τó όνομα αυτό την άποκαλεί για πρώτη φορά. Μά έτσι θα την λέη, ή μάλλον θα την γραφάει, σέ έξης, μά αυτό θα την κάνει άθάνατη αυτή, που πρόκειται να πεθάνη σέ λίγο. 'Η 'Ιουλία άκούει τó καινούργιο όνομά της χωρίς να καταλάβη, ειτυχημένη όμως... 'Η συνάντησής τους αυτή εινε ή τελευταία. Σέ λίγο άχωριεπιδούνται μπροστά στη λίμνη, στό δάσος, στόν τάπητα της γλή, τους μάρτυρα αυτούς τών τελευταίων θυσιών τους. Αθρών ή 'Ελβίρα

'Ο Άλφόνσος Λαμαρτίνος

Η ΜΕΓΑΛΗΣ ΕΦΕΥΡΕΣΙΣ

Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΩΝ ΤΗΛΕΣΚΟΠΩΝ

Πριν ανακαλυφθῆ το τηλεσκόπιον, οί άνθρωποι μετεχειρίζοντο, ιδίως κατά τήν άρχαίότητα, μεγεθθυντικά κάτοπτρα, τών όποιων ή ιδιότης ήτο γνωστή εις πολλούς άρχαίους συγγραφείς, Έλληνας και Λατίνους. Ο αυτοκράτωρ μάλιστα τής Ρώμης Νέρων, ό όποιός ήτο μύωψ, μετεχειρίζετο ένα στρογγύλο, κοίλο σμαράγδι, ένα είδος μονόκλιθ, δηλαδή, τό όποιο έβλεπε μπόρς στά μάτια του γιά νά παρακολουθή τούς άγώνας τών μονομαχιών.

Οί κοίλοι και οί κυρτοί φακοί ήσαν ήδη γνωστοί από τόν 13ον αιώνα. Στά 1270 ο Βάσκον κάνει λόγο γιά υαλίνοφ φακούς, διά τών όποιων θά μπορούσε κανείς νά βλέπει πλησιέστερα τά άντικείμενα. Τό ίδιον σχεδόν λέγει στά 1558 και ο Ιωάννης Πόρτος εκ Νεαπόλεως. Κανένας όμως από τούς δύο δεν εφεύρασε στην πραγματικότητα αυτό τό σχέδιο.

Στά 1605 έπήγε στό Μιδελβούργ κάποιος κατασκευαστής όπτικόν ειδών. Μιά μέρα τά δύο παιδιά τών πήραν από τό κατάστημα τό πατέρα τους δύο όπτικοίς φακούς, έναν για τούς μύωπας και τόν άλλον για τούς προεθώπιας, και κρατώντας τούς εκ μικρή απόστασι, κατόρθωσαν νά ίδουν διά μέσον αυτών ένα σταυρό ποδ ήπηρεζε στην κορυφή ενός καμπαναριού, εκ τέτοια μεγέθυνσι, ώστε άρχισαν νά φωνάζουν άτ' τή χωρά τους και νά χοροπηδούν. Ο πατέρας τους άκούοντας τίς φωνές τους έπήγε πρός τό μέρος τους γιά νά ιδή τί συμβαίνει. Άφού έμαθε τήν αίτια τής εθιμίας τον, θέλησε νά επαναλάβει και αυτός τό πείραμα. Έστερέωσε λοιπόν τούς φακούς στά άκρα δύο σωλήνων, εκ τών όποιων ο ένας εισχωρούσε στόν άλλον και παρετήρησε μ' έκπληξι τον ότι τά αντικείμενα ποδ εφείσαντο σε άρετή μακρύνσι απόστασι, εφείνοντο μεγάλα και καθαρά... Αυτό πείθ ήταν όλο... Τό τηλεσκόπιον είχε ανακαλυφθῆ... Δυστυχώς όμως τό όνομα του πρώτου εφευρέτου έμεινε άγνωστο στην ιστορία.

Κατά τόν Άπρίλιου τό 1609 πληροφορομεθα ότι στό Παρίσι έπολιούντο μικρά Όλλανδικά τηλεσκόπια. Τόν ακόλουθον μήνα ο Γαλιλαίος, καθηγητής τότε τών Μαθηματικόν στό Πανεπιστήμιον τής Παδούης, άκουσε νά γίνεται λόγος γι' αυτά και ζήτησε ένα τέτοιο τηλεσκόπιο, αλλά δεν κατόρθωσε νά βοή. Έπειδή όμως είχε πληροφορηθῆ ποδ ήταν περίπου τό σχήμα του, άγόρασε στη Βενετία δύο φακούς, έναν κοίλο κ' έναν κυρτό, τούς όποιους συνέδεσε διά σωλήνος και έτσι κατασκευάσε τό μόνος του ένα τηλεσκόπιο όμοιο πρός τά Όλλανδικά. Τό τηλεσκόπιο αυτό είχε μήκος μόλις μέτρο περίπου, οί δε φακοί τών είχαν διάμετρο 40 πόντων. Ο σοφός άστρονόμος όμως, χωρίς νά περιορισθῆ στην πρώτη του αυτή έπιτυχία, άρχισε νά κατασκευάζη διάφορα τηλεσκόπια προσαρμόζοντα γιά τή μελέτη τών ούρανων σωμάτων. Πολλά από αυτά τά τηλεσκόπια, άρκετά μεγάλα μάλιστα, φυλάγοντα με θρησκευτική άλάβεια στό Μουσείο τής Φλωρεντίας. Ο Γαλιλαίος κατόρθωσε ν' ανακαλύψη πολλούς άστέρας τή βοήθεια τών εργαλείων αυτών, τά όποια έπειτα από αιώνας έπρόκειτο νά παίξουν τόσο σπουδαίο ρόλο στην άστρονομία.

θά φύγη γιά νά συναντήσῆ τό συζυγό της, κ' ο Λαμαρτίνος τήν άγαπημένην του μητέρα, ποδ του παραπονεταίά όλοένα γιά τήν παράτασι τής άπουσίας του...

Άνταλλάσσονιν όρκους αιώνας πίστεις... Μά έκείνη, σίν νά αθάνατα ποδ χοροΐζουν γιά πάντα, κλαίει κ' έπακαλείται τόν ούρανο τά τή βοήθησι... Ρίγη διασχίζουν τό λεπτό κορμί της. Ο βραδινός άνεμος σκορπίζει τά πρώτα κίτρινα φύλλα τού φθινοπώρου μπόρς στά πόδια της. Άχ! πόσο εινε γλωμί ή πολυαγαπημένη!...

Μά πόσο διαφορετική εινε αυτή τή στιγμή ή Έλβίρα. Η σκληρές καταστροφές ποδ τής έχει επιφέρει ή φθίσις, φάνονται καθαρά στό πρόσωπό της... Ένας βίχας κοιμένος και έπίμονος τή βασανίζει. Τό κορμί της φλέγεται όλόκληρο από τήν άρρώστεια και τόν έρωτα. Και ο Λαμαρτίνος καταλαβαίνει όλη τήν αλήθεια, καταλαβαίνει ότι ή Έλβίρα του θά πεθάνη... Ένα μικροίκο από κόκαλα λουλούδια, ποδ αυτός άπόθεσε στό στήθος της, τήν κάνει νά μοιάζει με μαχαρομένο περιστέρι... Δεν τολμά πεί νά φιλήσῆ τά ξεχρώμα και σδυμένα χειλί της, μά ένδ τήν σαφίγγει στην άγκαλιά του μ' έν' άγριο πάθος, με λαχτάρα, νοιώθει νά σχηματίζεται πάνω από τή λήνη μιό ιδανική όπτασία, ένα ιερό φάντασμα, ποδ ύπνώνεται κ' άνεβαίνει στόν ούρανο, κρατώντας μιά λύρα στό χέρι... Εινε ή Ίουλιά, ή μάλλον ή Έλβίρα ποδ περνάει στην άθανασία!

ΑΠΟ ΤΑ ΞΕΝΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ

ΜΙΚΡΕΣ ΕΥΘΥΜΕΣ ΙΣΤΟΡΙΕΣ

Κάποιος συγγραφέης έξομολογείτο κάποτε στόν Τριστάν Μπενό, ποδ τόν άπαγορεύσε τρομερά τό είδος τής άνατροφής ποδ θά έπρεπε νά δόσῆ στό γυό του.

—Τά ξερω, φίλε μου, άπάντησε ο διάσημος εθνομορφός, χαίροντας τά γυόζα γένεια του. Κ' έγώ τά πέρασα αυτά, γιαι κ' έγώ άνέθρεφα παιδιά... Τι τά θέλεις όμως... Ξέρουμε πολύ καλά όστόσο ποδ γιά νά έπιτύχουν άργότερα και νά τά εκτιμή ή κοινωνία, θά έπρεπε νά συνηθίσουμε τά παιδιά μας, από τήν μικρή τους ηλικία, νά είναι έγωιστά, ταγκοινηδες, ψεύτες, λαποδύτες, άναιδεις πρός τίς γυναίκες και πρό παντός άχάριστοι στός εφευρέτες τους. Δεν τολμάμε όμως, βλέπεις, νά τους τά διδάξουμε όλα αυτά και νά τούς άνοήξουμε τά μάτια. Κ' έτσι άργότερα, γίνονται κ' αυτά, σάν κ' έμας, δυστυχισμένοι άνθρωποι δηλαδή!...

Ο Δανιήλ Μπερτελι θεωρείται ως ένας από τούς μεγαλειότερους σοφούς τής συγχρόνου Γαλλίας.

Μια μέρα, ο Ζωρέξ, ό όποιος τόν άγαπούσε, του έλεγε, άφού τόν συγχάζη γιά κάποια διάλεξι του:

— Πώς τά καταφέρνεις, βρε άδερφέ, νά είσαι τόσο σοφός και τόσο σωφρων συγχρόνος; Οί σοφοί μας έχουν συνηθισει ως τώρα νά είναι έγωιστά και πολυλογάδες!...

—Ναι, μά ή δική μου ή σοφία, βλέπεις, άπάντησε χαμογελώντας ο Μπερτελι, βασίζεται στα ξεής δύο άξιώματα. Πρώτον: Γνωρίζω ποδ ό,τι γνωρίζω τό γνωρίζω καλά. Και δεύτερον: Γνωρίζω ποδ ό,τι δεν γνωρίζω, δεν τό γνωρίζω καθόλου!...

Ο Ίσακ κατοικεί στό έκτο πάτωμα ενός παλιού σπιτιού.

—Φαντάζομαι ποδ θά υποφέρῆς τό χειμώνα από τό κρύο! του λέει μια μέρα ο φίλος του Δεθί, φαντάζομαι ακόμα ποδ θά πληρώνῆς γιά ύβλα τής σοίτας!

—Άστείνοια! άπάντησε ο Ίσακ. Όλο τό χειμώνα θερμαινόμεν με ένα μόνο ξύλο.

—Με ένα ξύλο; Με ένα μόνο;

—Βεβαίωτα!

—Γιά πές μου, εκ παρακαλώ, ποδ τά καταφέρνεις!...

—Ίδου, φίλε μου. Εινε άπλούστατο. Όταν καταλαβαίνω ποδ κρύωνω, παίγνω τό ξύλο αυτό, βγαίνω στην εισοδα και τό ρίχνω στη σκάλα. Τό ξύλο, φυσικά, καταρρέζει... Έγώ τότε τρέχω από πίσω του, κληγώνοντας το, όποτου νά τό πιάσω... Κι' άφού τό πιάσω—πράγμα ποδ συμβαίνει συνήθως στό τελευταίο σκαλοτάι—βανερμαίνω τή σκάλα ως τό έκτο πάτωμα γρήγορα-γρήγορα... Έπαναλαμβάνω τό γύνισμα αυτό πέντ'έξη φορές κ' έτσι, ξεστάνομαι, σε βεβαιότητα, περισσότερο άτ' ό,τι θά ξεστάνομαι άν καθόσον διάτα στην θερμοτήτῆ σοίτας κ' έχολομαι ένα σωρό λεφτά γιά θερμαιναι!...

Ο Ίολανδός ύπουργός τής Δικαιοσύνης, Ο'Χίγγινς, ό όποιος εδολοφρονήθη ποδ όλιγον από τρεις Ίολανδούς επαναστάτες, πολύ πρό τής δολοφονίας τον έγγνώμῆς ποιά τήχη τόν περιμενε, γιαι κάθε πρωί έλάμβανε διάφορες άνωνημες άπιστηλικές επιστολές. Γι' αυτό και ή Κυβέρνησις είχε άναθέσει σ' έναν ειδικό άστυνομικό νά τόν συνοδεύη.

Τήν προηγουμένη νύχτα τής δολοφονίας του, ο Ο'Χίγγινς, ένδ κοιμόταν μέσα στό δωμάτιό του, έξήπνησε ξαφνικά και άντίκρισε όρθιο, δίπλα τό κρεβάτι του, τόν παλιό του συμπαθητή Κόλλιν, άρχηγό τών Ίολανδών επαναστατών.

Ο Κόλλιν, χωρίς κληρές περιφράσεις, άνήγγηκε στόν φίλο του ότι ή τελευταία του ώρα θά έσήμανε σε λίγο. Μοιρολόατης, όποις βλοι οί Ίολανδοί, ο ύπουργός τής Δικαιοσύνης, γνωρίζοντας ότι δεν θά τήν γλύτωνε, σηκώθηκε άμέσως από τό κρεβάτι του κ' άφού ξεπροβόδησε τόν μυτηριώδη επισκέπτη του, εκάθισε κ' έγγραψε τή διαθήκη του. Κατόπιν—έλεξε ξεμερωσίσε πεία—έκάλεσε τόν συνοδό του άστυνομικό και του έλεγε:

—Από τή στιγμή αυτή δεν εκ χειράζομαι πλέον. Σήμερα, μορρείς νά ξεκουρασθῆς. Άφρο δε νά πές νά παροικισθῆς στόν άρχηγό τής μυστικής άστυνομίας και νά του πῆς νά σού άναθέσει άλλην ύπερροσία!...

—Μά, έξοχώτατε!...

—Από τή στιγμή αυτή δεν μορρείς πλέον νά κάνης τίποτε γιά μένα... Θα παρακαλώσῆς μόνο, τώρα ποδ θά φύγῆς, νά πῆς νά βοήθῆς έναν πατά και νά μου τόν στειλής γιά νά κοινωνήσω...

Έτσι πράγματι και συνέβη. Σε λίγο έφτασε ο πατάς, ό όποιος έξομολόγησε και κοινωνήσε τόν Ο'Χίγγινς.

Κατόπιν ο μορσιός ύπουργός διευθύνθηκε στό ύπουργείο του, όπου κ' εδολοφρονήθηκε, καθ' όδδον.

